Najaarsnota Gemeente Laren 2026

Gemeente Laren

Dit is een uitgave van de gemeente Laren

Brink 29
1251 KT Laren

Postbus 71
3755 ZH Eemnes

info@laren.nl

Inhoudsopgave

Najaarsnota Gemeente Laren 2026 1

Inhoudsopgave 4
Inleiding 5
Leeswijzer 6
Samenvatting 7

Uitvoering activiteiten 7
Financieel 7

1 Besturen en diensten verlenen in een veilig Laren 8

1.1 Burgerzaken en dienstverlening 9
1.2 Bestuurszaken 11
1.3 Openbare orde en veiligheid 13
Financiële afwijkingen 17

2 Buitenruimte onderhouden in Laren 20

2.1 Ons natuurlijk kapitaal 21
2.2 Wegen, verkeer en vervoer 22
2.3 Afvalwater en waterhuishouding 24
Financiële afwijkingen 24

3 Duurzaam en prettig wonen in Laren 26

3.1 Ruimtelijke ontwikkeling 27
3.2 Wonen en bouwen 29
3.3 Grondexploitatie 30
3.4 Milieu en duurzaamheid 31
3.5 Afval 34
Financiële afwijkingen 34

4 Sporten, ontwikkelen en leren in Laren 38

4.1 Cultuur en media 39
4.2 Sport 40
4.3 Onderwijs 42
4.4 Gezondheid en participatie 43
Financiële afwijkingen 44

5 Meedoen in Laren 47

5.1 Maatschappelijke ondersteuning 48
5.2 Inkomensregelingen en arbeid 50
5.3 Zorg voor jeugd 52
5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen 54
Financiële afwijkingen 54

6 De algemene inkomsten en uitgaven van Laren 57

6.1 Algemene uitkering 58
6.2 Belastingen 58
6.3 Overhead 58
6.4 Treasury en resultaat 58
Financiële afwijkingen 59
7 Investeringen 60

Inleiding

Voor u ligt de Najaarsnota 2026 van de gemeente Laren. De Najaarsnota is een bestuurlijke voortgangsrapportage en geeft een beeld van het verwachte resultaat (inhoudelijk en financieel) over het jaar 2026.
De najaarsnota is als volgt opgebouwd:

1. Samenvattend overzicht van de uitvoering van activiteiten (stoplichtenrapportage);
2. Samenvattend overzicht van het verwacht financieel resultaat 2026;
3. Per programma is een stoplichtenrapportage van de uitvoering van de activiteiten opgenomen met een toelichting;
4. Per programma zijn de (verwachte) afwijkingen ten opzicht van de begroting weergegeven. Daarbij is zoveel als mogelijke rekening gehouden met kosten en opbrengsten over de resterende tijd van het jaar die nog moeten worden verantwoord.

Eventuele aanpassingen in de investeringsplanning blijven buiten beschouwing van de najaarsnota, maar worden meegenomen bij de begroting 2027. Aanpassingen in de investeringsplanning heeft namelijk geen financiële consequenties voor de begroting 2026. Wel is al gekeken naar eventuele afwijkingen in de kapitaallasten voor 2026.

Leeswijzer

De Najaarsnota 2026 is een bestuurlijke voortgangsrapportage op inhoudelijk en financieel gebied. In deze Najaarsnota wordt alleen aandacht besteed aan de (te verwachte) afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting 2026.

Er wordt een toelichting verstrekt indien er in de uitvoering sprake is van een afwijking ten opzichte van de begroting. Onderwerpen die op schema liggen en waarvan de verwachting reëel is dat deze gehaald worden in 2026 worden niet verder toegelicht.

Aan de hand van de doelenbomen met de activiteiten geven we met de kleuren van de stoplichten aan in hoeverre de uitvoering van de activiteiten op koers ligt:

Indicator	Betekenis
Groen	Activiteit is/ zal worden gerealiseerd binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit.
Oranje	Risico dat de activiteit niet binnen de gestelde kaders wordt gerealiseerd. Bijsturing nodig.
Rood	Activiteit wordt niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.

Bij groen verloopt de activiteit volgens planning en zal naar verwachting binnen de gestelde kaders gerealiseerd worden. Bij een 'rood' of 'oranje' stoplicht bevat de Najaarsnota een toelichting op de oorzaak van de afwijking, de consequenties voor het bereiken van de programmadoelstelling en de wijze waarop het college wil bijsturen.
Voor het begrip van de financiële mutaties is het belangrijk deze technische punten voor ogen te houden:

- Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in euro's en afgerond op duizendtallen. Door deze afronding kan een optelverschil ontstaan;
- Bij de toelichting op de financiële mutaties wordt door middel van S/I aangegeven of de mutatie Structureel of Incidenteel van aard is;
- Duiding 'resultaat' in de financiële tabellen:

Bedrag +:	resultaat is negatief (verlies)	méér uitgaven of minder inkomsten dan begroot
Bedrag -:	resultaat is positief (winst)	minder uitgaven of méér inkomsten dan begroot

Samenvatting

Uitvoering activiteiten

De uitvoering van de programmabegroting 2026 ligt grotendeels op koers: van de 143 activiteiten waarin de programmabegroting 2026 is opgedeeld, verwachten we dat 110 activiteiten zonder meer volgens planning worden gerealiseerd ('groen'). Op 25 activiteiten is bijsturing nodig ('oranje') en van 2 activiteiten verwachten we dat deze niet binnen de kaders uit de programmabegroting 2026 kunnen worden gerealiseerd ('rood'). De onderstaande figuur maakt inzichtelijk welk percentage van de activiteiten binnen de diverse programma's op koers ligt:

	aantal	status		
Programma	activiteiten	groen	oranje	rood
Besturen en diensten verlenen in een veilig Laren	45	44	0	1
Buitenruimte onderhouden in Laren	12	10	2	0
Duurzaam en prettig wonen in Laren	28	16	12	0
Sporten, ontwikkelen en leren in Laren	27	21	6	0
Meedoen in Laren	26	20	5	1
De algemene inkomsten en uitgaven van Laren	3	3	0	0
Totaal aantal activiteiten	**141**	**114**	**25**	**2**
Percentage	**100%**	**81%**	**18%**	**1%**

Financieel

Na de vaststelling van de begroting 2026 (7 november 2025) zijn er raadsvoorstellen geweest die een effect hebben op het begrotingssaldo 2026. Deze zijn meegenomen in deze najaarsnota.

Verwacht rekeningresultaat 2026
De Najaarsnota 2026 heeft een negatief resultaat van circa € 681 duizend. In onderstaand overzicht zijn de (totale) afwijkingen op programmaniveau weergeven. De afwijkingen zitten met name in programma 3, alle relevante afwijkingen zijn in deze Najaarsnota nader toegelicht.
Rekening houdend met het negatieve resultaat van 2026 komt het begrotingssaldo nu in totaal uit op een nadeel van € 1,4 miljoen.

Bedragen x € 1.000,-

Programma	Saldo
1. Besturen en diensten verlenen in een veilig Laren	**112**
2. Buitenruimte onderhouden in Laren	**-24**
3. Duurzaam en prettig wonen in Laren	**787**
4. Sporten, ontwikkelen en leren in Laren	**52**
5. Meedoen in Laren	**-1**
6. De algemene inkomsten en uitgaven van Laren	**-245**
Totaalsaldo	**681**

1 Besturen en diensten verlenen in een veilig Laren

1.1 Burgerzaken en dienstverlening

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
1.1.1	Verbeteren van de dienstverlening en communicatie met de bewoners.	1.1.1.1	We willen een goede communicatie met bewoners en ondernemers. We zijn goed bereikbaar en beschikbaar, en monitoren dat ook. Medewerkers zijn in staat om de vraag achter de vraag te destilleren in contact met de inwoner. We gaan meer focus leggen op het schrijven van goede e-mails.	
		1.1.1.2	We willen de kwaliteit van onze dienstverlening blijven verbeteren via diverse kanalen, met als leidraad het handvest overheid-burger. Digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet. Medewerkers weten de benodigde informatie te vinden en verbeter punten te signaleren. Een onderdeel daarvan is het opleiden van de medewerkers Frontoffice en het vormen van werkgroepen die bestaande procedures blijven toetsen aan efficiëntie waar kan digitaal.	
		1.1.1.3	We gaan steeds meer gebruik maken van de Hostmanship-filosofie. We werken de begrippen meer uit en toetsen die aan de bestaande procedures. Om zo onze klantvriendelijke dienstverlening te vergroten.	
		1.1.1.4	De gemeente behoort adequaat, consequent en correct zaken af te handelen. Hiervoor zijn servicenormen ontwikkeld die vanaf 2022 gerapporteerd worden aan het Management Team en aan de Raad bij de zomernota en bij de jaarstukken. Communicatie, informatie en data zijn betrouwbaar, transparant en begrijpelijk. De uitkomsten van de meetwaardes service normen en MOR meldingen zijn een toets en sturingselement voor onze dienstverlening. We gaan onze inzet communiceren middels een infographic.	
		1.1.1.5	We passen ons taalgebruik aan naar begrijpelijk, formulieren worden simpeler en begrijpelijk gemaakt via het project “Communiceren met impact”. We blijven onze brieven en andere communicatie periodiek toetsen op het B1 niveau.	
1.1.2	Data in de Basisregistratie Personen (BRP) is structureel van hoge kwaliteit.	1.1.2.1	Maandelijks wordt de BRP onderworpen aan een wettelijk verplichte controle vanuit de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) en waar nodig verbeterd.	
		1.1.2.2		

			Jaarlijks worden de BRP en het reisdocumenten uitvoeringsproces onderworpen aan een zelfevaluatie. Inhoud, proces en privacy worden gecontroleerd en geactualiseerd. We zorgen voor kennisoverdracht bij de medewerkers en bieden ruimte voor vakinhoudelijke trainingen.	
		1.1.2.3	We ontwikkelen een aanpak voor identiteitsfraude, ter voorkoming van het gebruik van de identiteit van een inwoner door criminelen. We gebruiken onze apparatuur daarvoor dagelijks en hebben met regelmaat trainingen over dit onderwerp.	
		1.1.2.4	We gaan de directe samenwerking aan met Huizen en Baarn in het project leegstand en daaraan gekoppeld adresonderzoeken, om onze processen nog efficiënter te maken.	
1.1.3	Het digitaliseren van producten (daar waar mogelijk) verbeteren.	1.1.3.1	De mogelijkheden van IBurgerzaken worden gemonitord, om de digitale dienstverlening te blijven bevorderen.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
1.1.3.1	Door onvoldoende financiële middelen kan dit onderdeel dit jaar niet gerealiseerd worden. Wel onderzoeken we welke onderdelen verplicht gaan worden door wetgeving die veranderd en bereiden dit voor om in 2026 gerealiseerd te krijgen.

1.2 Bestuurszaken

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
1.2.1	Laren is een vitale gemeente die de taken goed organiseert en financieel stabiel is.	1.2.1.1	In 2026 zetten we de koers verder in op een financieel gezonde organisatie en de eventuele noodzakelijke maatregelen om dit te behouden.	
		1.2.1.2	In 2026 houden we de bestaande maatschappelijke voorzieningen in stand. We voorzien geen grote wijzigingen.	
1.2.2	We versterken de kracht van onze samenleving en zoeken samenwerking	1.2.2.1	We zetten de aanpak van Ons Laren voort, met het nieuwe participatiebeleid als leidraad. In 2026 organiseren we weer minstens 4 buurtbezoeken en een aantal open thematafels of andere themagerichte gespreksvormen met inwoners.	
		1.2.2.2	Om inwoners en ondernemers nog beter te betrekken maken we gebruik van het participatieplatform "Onslaren.nl" waarbij belanghebbenden laagdrempelig mee kunnen denken over gemeentelijke projecten. Een online participatieplatform is een krachtige aanvulling op de tot nu toe vaak gebruikte instrumenten waarmee we meer en andere groepen inwoners snel en op verschillende manieren kunnen betrekken. Het platform is bedoeld voor plannen, projecten en beleidstrajecten van het college/ de gemeente en wordt beheerd door de BEL Combinatie. Een online participatieplatform biedt verschillende manieren van interactie, zoals het geven van reacties, het liken van voorstellen, het plaatsen van een punt op de kaart, stemmen voor voorstellen, waarderen van voorstellen, een flitspeiling of langere enquête en het verzamelen van ideeën. We zetten het in als instrument ter aanvulling op andere vormen van participatie zoals fysieke inwonersbijeenkomsten en het inwonerspanel. Per onderwerp bekijken we welke mix van instrumenten optimaal is. Als we samenwerken met externe bureaus gebruiken zij waar mogelijk ook het platform van onze gemeente.	

		1.2.2.3	We gebruiken de (tweejaarlijkse) beoordeling van de gemeente in het landelijke onderzoek 'Waar staat je gemeente' als maatstaf voor de inwonerstevredenheid en het vertrouwen in het gemeentebestuur. Uit de meest recente dorpspeiling blijkt dat onze inwoners de gemeentelijke dienstverlening waarderen met een 7,0 en het contact via de balie burgerzaken met een 7,8. Daarnaast geeft 73% van de respondenten aan dat de communicatie in brieven en e-mails duidelijk is. Het vertrouwen in de gemeente ligt met 49% hoog vergeleken met het landelijk gemiddelde van 29%. Aandachtspunten die al in 2025 zijn opgepakt en in 2026 de aandacht houden zijn groenonderhoud en verkeersveiligheid.	
		1.2.2.4	De gemeenteraad wil beter te volgen zijn voor de inwoners. Daarom werken we aan een nieuw raadsinformatiesysteem. Verwachting is dat na de aanbesteding het nieuwe RIS in de zomervakantie 2026 kan worden geïmplementeerd.Zowel raad als college hebben dan een systeem dat meer mogelijkheden biedt en is ingericht op basis van de wensen van de gebruikers. Een nieuw raadsinformatieSysteem (RIS) is ook ondersteunend naar (betrokken) inwoners. Met een duidelijke, eigen raadpagina kunnen inwoners zien wanneer en waarover de raad vergadert en kunnen makkelijker dossiers (langlopende onderwerpen) terugvinden. Informatie en besluiten zijn snel en eenvoudig te raadplegen.	
1.2.3	Afronden collegeprogramma 2022 – 2026 en zorgdragen voor goede overdracht en inwerken nieuw college en de gemeenteraad na de verkiezingen	1.2.3.1	Afronden collegeprogramma 2022 – 2026	
		1.2.3.2	Opstellen en uitvoeren introductieprogramma voor nieuwe raadsleden samen met Eemnes en Laren	
		1.2.3.3	Na de verkiezingen kennismaking organiseren, samen met Eemnes en Laren, voor nieuwe raadsleden met de BEL organisatie	
		1.2.3.4	Inwerken van nieuwe wethouders na de verkiezingen	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting

N.v.t.

1.3 Openbare orde en veiligheid

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
1.3.1	Wij zetten in op een veilige en leefbare gemeente met betrokken inwoners en ondernemers. Deze opgave wordt steeds complexer. Wij zetten in op een zichtbaarheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid en zetten in op een verbeterd veiligheidsgevoel door middel van preventie en het aanpakken van problemen. Dit vraagt een integrale aanpak met betrekking tot openbare orde, criminaliteit, overlast, ondermijning en onveilige situaties. Hiervoor zetten we in op preventie, signalering, interventie en handhaving. We sturen aan op voldoende inzet vanuit de eigen organisatie en op een goede samenwerking met de (veiligheids)partners.	1.1.3.1	Uitvoering geven aan het Integrale veiligheidsplan 2023 – 2026	
		1.1.3.2	Uitvoering geven aan de uitvoeringsplannen gericht op de prioriteiten Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit , Digitale veiligheid, High Impact Crime, Verkeersveiligheid en Zorg en Veiligheid (kwetsbare en jeugdige inwoners)	
		1.1.3.3	Uitvoering geven aan het Handhavings- en uitvoeringsprogramma	
		1.1.3.4	Aansluiten bij en invulling geven aan de prioriteiten van de Regionale Veiligheidsstrategie	
		1.1.3.5	Monitoren van de implementatie van de uitvoeringsplannen binnen de driehoek en het DVC	
		1.1.3.6	Aanpakken van zware woonoverlast op grond van de Wet aanpak woonoverlast door middel van het toepassen van bestuursdwang via de Algemene Plaatselijke Verordening en Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg	
		1.1.3.7	High Impact Crimes (HIC) zijn delicten met een grote materiele en/of immateriële schade veroorzaken en welke een grote impact hebben op slachtoffers, de directe omgeving van het slachtoffer en de samenleving als geheel. De huidige aanpak wordt gecontinueerd en blijvend gemonitord. Er wordt zowel preventief als repressief opgetreden samen met (georganiseerde) bewoners (bv BPV's of Whatsapp groepen), ondernemers, woningcorporaties en andere partners	

		1.1.3.8	Buurtpreventie verenigingen spelen een belangrijke rol in het signaleren van knelpunten en informeren van bewoners. Wij investeren in het bestendigen en actiever benutten van het netwerk	
		1.1.3.9	Wij intensiveren de inzet op de parkeerproblematiek, in het centrum en de schil rondom het centrum. Hierbij heeft parkeerproblematiek en verkeersveiligheid onze prioriteit	
		1.1.3.10	Vanwege de uitbreiding van het taakveld en prioritering in veiligheidsthema's investeren in extra OOV capaciteit	
		1.1.3.11	De Boa capaciteit blijft gehandhaafd op 3 Fte zodat wij voldoende kunnen inzetten op signaleren en preventieve en repressieve handhaving.	
1.3.2	Wij zorgen voor een vangnet voor onze kwetsbare inwoners.	1.3.2.1	Intensiveren de verbinding tussen Zorg en Veiligheid. Er is structureel overleg met relevante partners over dossier die op het snijvlak complexere overlast- en criminaliteitsdossiers zitten en waarbij sprake is van een doelgroep waar zowel zorg- als strafmaatregelen moeten worden ingezet om te komen tot een veilige leefsituatie voor zowel de persoon, zijn gezinssysteem en de directe omgeving.	
		1.3.2.2	Intensiveren van en uitvoering geven aan de persoonsgerichte aanpak voor personen met onbegrepen gedrag in samenwerking binnen het zorg- en veiligheidsdomein.	
		1.3.2.3	Wij investeren in het jeugdnetwerk waarbij onder andere het interventieteam HBEL), Politie en Versa jongerenwerk en het Jeugd en gezinsteam Eemnes zijn aangesloten. Er vindt structureel overleg plaats over jeugd- en –criminaliteit. Indien nodig wordt er een traject ingezet waarbij de zorg en veiligheidskaders worden geboden om een basis en structuur te bieden. Hierbij kan instroom in de Persoonsgerichte aanpak of inbreng in het veiligheidshuis een middel zijn om een vangnet te kunnen bieden	

1.3.3	We bestrijden georganiseerde criminaliteit regionaal en lokaal	1.3.3.1	Het opstellen van een plan van aanpak ondermijning welke loopt naast de doelstellingen vanuit het uitvoeringsplan en het (door)ontwikkelen van bijbehorende beleidsstukken. Waar mogelijk zal er regionaal opgetrokken worden ter voorkoming van een waterbedeffect.	
		1.3.3.2	Vergroten van onze slagkracht tegen ondermijnende criminaliteit door deelname aan het Bestuurlijk Interventie Team (BIT) en deelname aan een onderzoek naar het oprichten van een regionaal Bibob Expertise Team (BET).	
		1.3.3.3	Uitvoering geven aan de aanbevelingen uit het project Jonge Aanwas.	
1.3.4	Wij zetten in op bestrijding van Digitale criminaliteit en focussen ons hierbij onder andere op horizontale fraude en slachtofferschap van ouderen en jongeren.	1.3.4.1	Werken naar een gestructureerde, preventieve aanpak zodat slachtofferschap wordt beperkt. Daarnaast willen we oplossingen bieden bij (potentiële) digitale ordeverstoringen en criminaliteit gericht op senioren, jongeren en mkb'ers.	
		1.3.4.2	Uitvoering geven aan de regionale aanpak van digitale veiligheid waarbij horizontale fraude (fraude tussen particulieren onderling), alsmede andere vormen van digitaal grensoverschrijdend gedrag centraal staan.	
1.3.5	Wij zetten in op een zichtbare en aanspreekbare boa's die aanwezig op de hotspots (locaties) tijdens de hottimes (tijdstippen)	1.3.5.1	Wij investeren in meer focus te leggen in resultaten bij de aansturing van onze boa's. Hiervoor ontwikkelen wij een dashboard om over actuele informatie te beschikken en hierop te sturen. Daarnaast worden (werk)processen (nader) beschreven. Ook zetten wij in op de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van onze boa's. Dit heeft als doel bij te dragen aan een efficiënte, eenduidige en transparante werkwijze	
1.3.6	Wij zetten ons in voor een daadkrachtige en slagkrachtige Veiligheidsregio, crisisorganisatie en brandweerorganisatie.	1.3.6.1	Vanuit de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek zijn er vier strategische doelen benoemd die de komende jaren prioriteit hebben. Dit zijn: een veilige leefomgeving, toekomstbestendige crisisbeheersing, toekomst bestendige brandweerzorg en een wendbare organisatie. Deze doelen worden vertaald in een aantal speerpunten. Hierbij kan gedacht worden aan vitale repressie brandweerposten door versterking van informatiemanagement, de doorontwikkeling van planvorming en vakbekwaamheid, het versterkingsprogramma vakbekwame crisisfunctionarissen bevolkingszorg en de uitwerking van het Veiligheidsinformatiecentrum Flevoland/ Gooi en Vechtstreek.	

		1.3.6.2	Lokaal ligt het accent met name op Opleiden, Trainen, Oefenen en het up to date houden van de crisisorganisatie organisatie. Leden van de regionale en lokale crisisorganisatie dienen zo goed als mogelijk voorbereid te worden op de bestrijding van een ramp of crisis. Het is dan ook van belang om voldoende te oefenen en kennis op te doen. Zowel bestuurlijk als ambtelijk is er budget beschikbaar om te oefenen en te trainen. Zo ontstaat er routine en ervaring die nodig is om crises en andere acute (bestuurlijke) issues doeltreffend ter hand te nemen. Wij zullen er alles aan doen om onze vrijwillige brandweer te behouden.	
		1.3.6.3	In regionaal verband wordt ingezet op specifieke beleidsthema's. Hierbij kan gedacht worden aan het versterken van de veiligheidsregio en de crisisbeheersing, de doorontwikkeling Bevolkingszorg, informatieveiligheid en de transitie van de regionale meldkamer naar Midden- Nederland.	
1.3.7	Evenementen zijn passend en verlopen veilig	1.3.7.1	Het evenementenbeleid is geactualiseerd. Dit zal begin 2025 aan de raad worden voorgelegd. (Zie ook programma EZ) Vrijwilligersorganisaties hebben moeite om zelf voldoende verkeersregelaars te vinden en op te leiden. Daarom gaan we hen vanaf 2025 ondersteunen door als gemeente de inzet van verkeersregelaars te vergoeden. We blijven in 2025 als gemeente verkeersregelaars aanbieden voor maatschappelijke en nationale evenementen, zoals 4 mei herdenking, Sint Jansprocessie, Sinterklaasintocht.	
1.3.8	Wij zetten in op actuele regelgeving	1.3.8.1	Met scherpere regelgeving, zoals het aanpassen en aanscherpen van huidig beleid en het opstellen van nieuw beleid werpen wij een extra barrière op tegen criminaliteit.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting

N.v.t.

Financiële afwijkingen

Standenregister najaarsnota

			Bedragen x € 1.000
1. Besturen en diensten verlenen in een veilig Laren	**Stand voor najaarsnota**	**Wijzigingen najaarsnota**	**Stand na wijzigingen**
PRODUCT 1.1 Burgerzaken en dienstverlening	**536**		**536**
Baten	-274	0	-274
Lasten	811	0	811
PRODUCT 1.2 Bestuurszaken	**2.131**	**-31**	**2.099**
Baten	-18	18	0
Lasten	2.148	-49	2.099
PRODUCT 1.3 Openbare orde en veiligheid	**1.774**	**143**	**1.918**
Baten	-93	0	-93
Lasten	1.867	143	2.010
PRODUCT 1.4 TOEVOEGINGEN EN ONTREKKINGEN AAN DE RESERVES	**-87**		**-87**
Baten	-87	0	-87
Lasten	0	0	0
Saldo programma	**4.354**	**112**	**4.467**

Financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
PRODUCT 1.2 Bestuurszaken	**18**	**-49**	**-31**
Autonome wijzigingen	18	-49	-31
PRODUCT 1.3 Openbare orde en veiligheid	**0**	**143**	**143**
Autonome wijzigingen	0	143	143

Omschrijving financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Autonome wijzigingen	**Saldo**	**S/I**
Aanschaf Pakket	**4**	**S**

Met de aanschaf van dit programma krijgt de organisatie één instrument waarmee dergelijke onderzoeken op een uniforme en controleerbare manier kunnen worden uitgevoerd en vastgelegd. Voor VTH sluit dit direct aan bij de U&H-strategie, waarin kwaliteit, risicogericht werken en een goede onderbouwing van besluiten centraal staan.

Door dit programma gemeentebreed beschikbaar te stellen, kan dezelfde werkwijze binnen verschillende onderdelen van de organisatie worden toegepast. Dit vermindert kwetsbaarheid, ondersteunt de kwaliteit van besluitvorming en zorgt ervoor dat onderzoeksinformatie beter en eenduidiger wordt vastgelegd.

Voor 2026 wordt budget gevraagd voor de aanschaf en ingebruikname van het programma. Vanaf 2027 worden de kosten structureel in de begroting opgenomen onderhoud.

Begrotingsbijstelling op basis van realisatie	**45**	**S**

Technische correctie

Bijdrage VRGV Laren	**100**	**I**

De VRGV meldt in de bestuursrapportage d.d. 2 september een verwacht negatief resultaat ten opzichte van de Programmabegroting 2026 van -€ 2.090.000. Het verwachte negatieve resultaat onderstreept de in de jaarstukken 2025 genoemde druk op de begroting. In die jaarstukken werd, ondanks het positieve resultaat, al aangegeven dat de druk op de begroting toeneemt. Het verwachte resultaat wordt in belangrijke mate veroorzaakt door kosten met een meer structureel karakter. Hierbij moet vooral gedacht worden aan hogere beheerkosten voor ICT voorzieningen en licenties, beheer en onderhoud van huisvesting en hogere brandstof- en energiekosten. Genoemde hogere kosten komen vooral voor door bovengemiddelde prijsontwikkelingen die onvoldoende gedekt kunnen worden door de vanuit de programmabegroting ontvangen prijscompensatie. Er worden ook enkele incidentele kosten voorzien, zoals transitiekosten die gepaard gaan met verschillende vaststellingsovereenkomsten (waaronder het vertrek van de voormalig algemeen directeur) en kosten voor inhuur van benodigde expertise voor invoering van systemen die voortkomen uit de het samenwerkingsproces harmonisatie mens en systeem (functiewaardering en personeelssysteem). Voor het begrotingsjaar 2026 stelt VRGV zichzelf tot doel om zich maximaal in te spannen om het gepresenteerde tekort, waar mogelijk en verantwoord, te beperken. Het definitieve resultaat over 2026 volgt bij de jaarstukken 2026.

Budget aframen bestuur	**-50**	**S**

De salariskosten stonden te hoog begroot

Budget aframen griffie	**-90**	**S**

De salariskosten stonden te hoog begroot

CAO stijging	**5**	**S**

CAO stijging voor College B&W en Raad van 2,7%. Daarnaast is de begroting afgeraamd voor Griffie en Bestuursondersteuning, omdat deze te ruim was opgenomen ten opzichte van de verwachte loonkosten.

CAO stijging 2,7%	**11**	**S**

CAO stijging voor College B&W en Raad van 2,7%. Daarnaast is de begroting afgeraamd voor Griffie en Bestuursondersteuning, omdat deze te ruim was opgenomen ten opzichte van de verwachte loonkosten.

Khonraad	**8**	**S**

De kosten voor het gebruik van Khonraad zijn verhoogd als gevolg van indexering en gewijzigde tarieven. Met deze kostenstijging is in de huidige begroting nog geen rekening gehouden. Hierdoor ontstaat een structureel hogere financiële last dan eerder geraamd. De bijgestelde kosten worden vanaf de eerstvolgende begroting structureel verwerkt, zodat de beschikbare middelen aansluiten bij de actuele kosten van Khonraad.

Lijkschouw	**15**	**S**

De kosten voor lijkschouw nemen toe door een stijgend aantal overlijdens, mede als gevolg van de vergrijzing van de bevolking. Daarnaast kunnen perioden van extreme warmte of kou leiden tot extra sterfte. De kosten betreffen de uitvoering van de wettelijk vereiste lijkschouw. De begroting wordt hier structureel op aangepast.

Najaarsnota 2026: Asbestsanering en herstel na sanering	**64**	**I**

Voor de burgemeesterswoning is asbestsanering nodig en herstel van de eerste verdieping na sanering, conform de afstemming met de gemeentesecretaris, wordt een budget beschikbaar gesteld.

2 Buitenruimte onderhouden in Laren

2.1 Ons natuurlijk kapitaal

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
2.1.1	Aanleg en onderhoud Speelruimteplan	2.1.1.1	We werken aan de verbetering van de (in)formele speelvoorzieningen op basis van het vastgestelde Speelruimteplan Laren 2024-2033. Met als doel: Goed ingerichte speelplekken die bijdragen aan sportieve, motorische, culturele en sociale ontwikkeling voor jong en oud (uitgangspunten Sportvisie) tegen acceptabele aanleg- en onderhoudskosten.	
2.1.2	IBOR: Integraal Beheer Openbare Ruimte	2.1.2.1	De contracten met de huidige aannemers worden per 1 januari 2026 met 2x 1 jaar verlengd. Deze twee jaar worden ook benut om de buitendienst in positie te brengen om A-gebieden te kunnen onderhouden, daarnaast wordt ook onderzocht welke werkzaamheden wellicht ook bij de Buitendienst kunnen worden belegt.	
2.1.3	We benaderen het onderhoud van groen en grijs integraal en betrekken inwoners.	2.1.3.1	In 2023 is het Groenplanbeleidsplan Laren vastgesteld. In de periode 2025 – 2028 voeren we de daarin genoemde projecten uit. Voor 2026 is dat P6: kansen voor behoud van boomstructuren blijvend inzichtelijk maken.	
2.1.4	Het bosplantsoenareaal is gezond, veilig en goed onderhouden	2.1.4.1	In 2025 is de huidige staat van onderhoud geinventariseerd. Op basis is een plan van aanpak gemaakt voor de benodigde inhaalslag en voor structureel onderhoud en boomveiligheidscontrole, inclusief kostenraming. In 2026 en verder volgt de uitvoering hiervan incl. participatie.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
2.1.4.1	Er is een globale inventarisatie uitgevoerd. Op basis van deze resultaten is nauwkeurigere inventarisatie noodzakelijk, waarbij de consequenties verwerkt worden in een groenbeheerplan. Het opstellen van een groenbeheerplan is opgenomen voor 2027.

2.2 Wegen, verkeer en vervoer

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
2.2.1	IBOR: Integraal Beheer Openbare Ruimte	2.1.1.1	Het optimaal inrichten en onderhouden van het groen in de openbare ruimte. Hiervoor benoemen we per onderdeel het areaal en stellen we, waar nodig (opnieuw), de kwaliteitsnorm vast. In 2026 geven we de ontwikkeling verder vorm op welke wijze en door wie de openbare ruimte zal worden onderhouden. Daarnaast zullen de verbindingen worden gelegd met de beheerplannen wegen, riolering, civiele kunstwerken.1. We benaderen het onderhoud van groen en grijs integraal en betrekken inwoners.a) We geven uitvoering aan het wegenbeheerplan.b) Samen met de regiogemeenten verbeteren we de kwaliteit en bereikbaarheid van het busstation bij Crailo in Blaricum. Dit alles wordt in 2026 afgerond.	
		2.1.1.2	Samen met de regiogemeenten verbeteren we de kwaliteit en bereikbaarheid van het busstation bij Crailo in Blaricum. Dit alles wordt in 2026 afgerond.	
2.2.2	In 2025 is Laren Regenklaar	2.2.2.1	Project is in 2025 afgerond. Eventueel openstaande maatregelen worden meegenomen in reguliere (onderhouds)projecten	
2.2.3	Civiele kunstwerken	2.2.3.1	Uitvoering geven aan het in 2025 vastgestelde beheerplan civiele kunstwerken.	
2.2.4	Vaststellen verkeersvisie 2035	2.2.4.1	Eind 2025 wordt voor de BEL gemeenten de Verkeersvisie 2035 als nieuw integraal beleidsplan voor verkeer en vervoer vastgesteld, waarin aandacht wordt besteed aan thema's als:- Autoluw met meer aandacht voor langzaam verkeer en verblijven.- Landelijke beleidsthema's: GOW 30, Doorfietsroutes, Regionaal mobiliteitsplan (RMP) en het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV).	
2.2.5	Opstellen van een uitvoeringsprogramma	2.2.5.1	Het uitvoeringsprogramma bevat projecten die uitvoering geven aan omschreven beleidsdoelen in de verkeersvisie 2035 en wordt opgesteld na vaststelling daarvan.	
2.2.6	Regionale verkeersprojecten	2.2.6.1	Binnen de Regio loopt een aantal projecten welke in de komende jaren aan de raden zullen worden voorgelegd:- Strategisch plan verkeersveiligheid (SPV);- Nationaal toekomstbeeld Fiets/ Doorfietsroutes;- Regionaal Mobiliteitsplan (RMP);	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
2.2.6.1	De genoemde projecten zijn zeer lang lopende (regionale en landelijke) verkeersprojecten / -programma's die niet binnen een aan te geven termijn gereed zijn voor besluitvorming.

2.3 Afvalwater en waterhuishouding

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
2.3.1	Klimaatbestendige buitenruimte	2.3.1.1	Aanpak water- en rioleringsprogramma waarbij integraal wordt meegelift met reconstructies	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
N.v.t.	

Financiële afwijkingen

Standenregister najaarsnota

			Bedragen x € 1.000
2. Buitenruimte onderhouden in Laren	**Stand voor najaarsnota**	**Wijzigingen najaarsnota**	**Stand na wijzigingen**
PRODUCT 2.1 Ons natuurlijk kapitaal	**1.609**	**59**	**1.668**
Baten	-24	0	-24
Lasten	1.633	59	1.692
PRODUCT 2.2 Wegen, verkeer en vervoer	**2.541**	**-67**	**2.474**
Baten	-62	0	-62
Lasten	2.604	-67	2.536
PRODUCT 2.3 Afvalwater en waterhuishouding	**-699**	**-16**	**-715**
Baten	-1.795	-16	-1.811
Lasten	1.096	0	1.096
Saldo programma	**3.451**	**-24**	**3.427**

Financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
PRODUCT 2.1 Ons natuurlijk kapitaal	**0**	**59**	**59**
Autonome wijzigingen	0	59	59
PRODUCT 2.2 Wegen, verkeer en vervoer	**0**	**-67**	**-67**
Autonome wijzigingen	0	-67	-67
PRODUCT 2.3 Afvalwater en waterhuishouding	**-16**	**0**	**-16**
Autonome wijzigingen	-16	0	-16

Omschrijving financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Autonome wijzigingen	Saldo	S/I
Najaarsnota 2026: Bijdrage Huisvesting GNR	**34**	**I**
Het Goois Natuurreservaat werkt aan de planvorming voor de nieuwe toekomstbestendige huisvesting van het GNR. Vanuit het GNR wordt aan de participanten een bijdrage gevraagd voor deze toekomstbestendige huisvesting. Van de gemeente Laren wordt een bijdrage van €33.780 gevraagd. De gemeenteraad heeft op 24 september 2025 besloten in te stemmen met deze eenmalige bijdrage van €33.780 in 2026.		
Najaarsnota 2026; Lagere lasten energie	**-68**	**S**
In 2025 is het beleids- en beheerplan Openbare verlichting vastgesteld. Op basis van de huidige lasten wordt voorgesteld om het budget voor energie en onderhoud voor 2026 te verlagen. Deze mutatie is ook in lijn met het vastgestelde plan. In 2027 wordt het areaal verduurzaamd en is de verwachting dat de lasten verder dalen.		
Najaarsnota 2026; Lagere onderhoudslasten	**-43**	**I**
In 2025 is het beleids- en beheerplan Openbare verlichting vastgesteld. Op basis van de huidige lasten wordt voorgesteld om het budget voor energie derhoud voor 2026 te verlagen. Deze mutatie is ook in lijn met het vastgestelde plan. In 2027 wordt het areaal verduurzaamd en is de verwachting dat de lasten verder dalen.		
Najaarsnota 2026; Onttrekking voorziening veegkosten B-gebieden	**-16**	**I**
Onttrekking voorziening riolering veegkosten B-gebieden.		
Najaarsnota 2026; Samenwerking aanpak Gooiergracht	**25**	**I**
Gemeente Laren werkt samen met de gemeenten Blaricum en Eemnes en waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) aan een integrale aanpak van de watergang Gooiergracht. Hiervoor heeft het college op 11 april 2023 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met deze partijen ('Fundament voor samenwerking aanpak Gooiergracht'). Om hier verdere invulling aan te kunnen geven is er budget nodig voor voorbereidende onderzoeken en werkzaamheden in 2026 en 2027. Wanneer duidelijk wordt wat uit de inventarisatie voortkomt aan benodigde uitvoeringsmaatregelen informeren we de raad hierover met een raadsvoorstel.		
Najaarsnota 2026; Straatreiniging veegkosten B-gebieden	**32**	**I**
Voor het vegen van de B-gebieden is extra budget benodigd.		
Najaarsnota 2027: Begrotingsbijstelling op basis van realisatie	**2**	**S**
Het jaarlijkse budget voor bijdragen en contributies is niet toereikend. De totale kosten voor de jaarlijkse wettelijke bijdrage die de gemeente afdraagt aan de Nationale Bewegwijzeringsdienst en voor het abonnement op Via ongevallen en Signaal Snelheden is in totaliteit ruim dubbel zoveel als het beschikbare budget op deze kostensoort.		
Najaarsnota 2027: Verkeerslichten hoge onderhoudsbehoefte	**10**	**S**
Het jaarlijkse budget voor onderhoud van de Larense verkeersregelinstallaties is niet toereikend. Dit heeft te maken met de nadering van het einde van de levensduur van de automaten (op de Brink en deels op de Rijksstraatweg).		

3 Duurzaam en prettig wonen in Laren

3.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
3.1.1	Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, een goede ruimtelijke ordening.	3.1.1.1	Bij alle (Inbreidings)locaties geldt de voorwaarde dat ze stedenbouwkundig passen in de omgeving.	
		3.1.1.2	Bij de realisatie van minimaal 9 woningen, wordt een evenwichtige samenstelling van de woningcategorieën nagestreefd, passend bij de woonvisie.	
3.1.2	Implementeren van de Omgevingswet	3.1.2.1	Het ruimtelijk beleid wordt vormgegeven door de vaststelling van de Omgevingsvisie. Vervolgens wordt dat beleid concreet gemaakt door middel van de vaststelling van het Omgevingsplan.	
3.1.3	We willen dat de watergang Gooiergracht voldoende capaciteit heeft voor het bergen en verwerken van hevige regenval en dat de waterbodem door het waterschap Amstel, Gooi en Vecht wordt gesaneerd. We willen tevens dat de watergang een aantrekkelijke uitstraling behoudt, met meer aandacht voor biodiversiteit en versterking van de cultuurhistorische waarden.	3.1.3.1	Samen met waterschap Amstel, Gooi en Vecht een Inrichtingsplan en een uitvoeringsplan opstellen voor: het saneren van de waterbodem, het realiseren van extra waterberging en dras/nat gebieden, het aanpassen van het waterbodemprofiel, het verbeteren van diverse oevers en, in beperkte mate, het versterken van cultuurhistorische waarden en recreatieve functies. We halen daarvoor ook ambities en verwachtingen op van andere stakeholders. Het waterschap AGV is o.a. verantwoordelijk voor het saneren van de waterbodem en het waterhuishoudkundig functioneren en inrichten van de watergang.	
3.1.4	De Omgevingsvisie biedt een integrale blik op de ontwikkeling van de gemeente en dient als onderbouwing van omgevingsplannen. In de omgevingsvisie wordt duidelijk waar we woningbouw. bedrijvigheid, natuur en verblijf willen accommoderen en hoe we daar balans in vinden. In 2025 wordt het proces afgerond en de Omgevingsvisie definitief vastgesteld.	3.1.4.1	Plannen en initiatieven van derden worden getoetst aan de doelen en ambities uit de omgevingsvisie.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
3.1.1.2	Bij elk nieuwbouwproject stuurt de gemeente op het toevoegen van voldoende betaalbare woningen en wijst initiatiefnemers op de ambities uit de woonvisie.

3.1.3.1 Waterschap AGV heeft inmiddels (voorjaar 2026) een ‘Ontwerp Watergebiedsplan Gooiergracht’ vastgesteld. Dit plan bevat een gedegen analyse van de watergang Gooiergracht en een overzicht van benodigde maatregelen voor het watersysteem. Dit plan (en de voorgenomen sanering) vormt een zeer belangrijke basis voor het gezamenlijk op te stellen Inrichtingsplan voor de Gooiergracht en de uit te voeren maatregelen in de daaropvolgende jaren. Hier wordt dit jaar verder aan gewerkt, samen met waterschap AGV en de gemeenten Blaricum en Eemnes, en conform de gezamenlijk ondertekende samenwerkingsovereenkomst ‘Fundament voor samenwerking aanpak Gooiergracht’ (gezamenlijk ondertekend op 11 april 2023).

3.2 Wonen en bouwen

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
3.2.1	Inlopen van het tekort aan betaalbare woonruimten.	3.2.1.1	Bouwen van woningen op diverse locaties in Laren conform de door de raad vastgestelde resultaten van het locatieonderzoek woningbouw.	
		3.2.1.2	Het toepassen van het Verevenigsfonds als er zwaarwegende redenen zijn om af te wijken van de betaalbaarheidseisen uit de Woonvisie.	
		3.2.1.3	Nieuwbouwprojecten dragen bij aan de ambities uit de Woonvisie en voldoen aan de betaalbaarheidseisen (tenminste 66% betaalbaar).	
3.2.2	Inzetten op passende huisvesting, passend bij de behoefte.	3.2.2.1	We voegen woningen toe in verschillende prijssegmenten en diverse woningtypen. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor het stimuleren van de doorstroming.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
3.2.1.1	Initiatieven die worden ingediend worden beoordeeld conform de door de raad vastgestelde resultaten van het locatieonderzoek en zullen -voor zover van toepassing- voor besluitvorming worden voorgelegd.
3.2.1.2	Tot op heden heeft er nog geen daadwerkelijke Verevening plaatsgevonden voor een woningbouwproject.
3.2.1.3	Bij elk nieuwbouwproject wordt gekeken naar het programma en hoe het plan bijdraagt aan de ambities uit de woonvisie.

3.3 Grondexploitatie

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
3.3.1	Bij eigen woningbouwontwikkelingen: In principe een positief saldo, tenzij er alleen of bijna alleen huurwoningen worden gerealiseerd.	3.3.1.1	Grondexploitaties worden bij substantiële wijzigingen geactualiseerd voorgelegd aan de raad.	
3.3.2	Bij woningbouwontwikkeling van derden, tenminste kostenneutraal voor de gemeente	3.3.2.1	Anterieure exploitatie-overeenkomsten regelen kosten die niet door bouwleges worden gedekt.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
N.v.t.	

3.4 Milieu en duurzaamheid

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
3.4.1	Circulaire economie beter borgen in onze organisatie	3.4.1.1	We gaan specifieke duurzaamheidseisen te stellen voor onze onze inkoopprocessen en aanbestedingen.	
3.5.1	Meer duurzaamheid in de bouw	3.5.1.1	Circulaire eisen beter borgen en monitoren in inkoop- en aanbestedingsprocessen	
3.4.1	Circulaire economie beter borgen in onze organisatie	3.4.1.2	We gaan specifieke duurzaamheidseisen borgen in het vergunningsproces.	
3.5.1	Meer duurzaamheid in de bouw	3.5.1.2	Mogelijkheden verkennen voor het opnemen van circulaire eisen in het vergunningsproces	
		3.5.1.3	We vergroten bewustwording en kennisdeling over circulaire kansen binnen de eigen organisatie	
3.4.2	Een heldere transitiejaar naar onze inwoners richting het uitfaseren van de PMD mini-container	3.4.2.1	We gaan samen met andere GAD gemeenten een heldere communicatie campagne opzetten.	
3.5.2	Duidelijkheid voor inwoners over het scheiden van afval	3.5.2.1	Heldere en transparante wijze van communicatie binnen GAD-gemeenten over het verdwijnen van de PMD-container	
3.4.3	We sluiten aan bij de landelijke doelstelling voor minimaal 1,5% energiebesparing per jaar. Voor maatschappelijk vastgoed is onze doelstelling hoger: 2% per jaar.	3.4.3.1	We ondersteunen inwoners via verschillende instrumenten, waaronder voorlichting, het energieloket, etc. Voor de opgave om bestaande koopwoningen te isoleren voeren we wederom een gericht plan uit.	
		3.4.3.2	We monitoren de prestatieafspraken met de energiecoöperatie Hut van Mie.	
		3.4.3.3	Via de Omgevingsdienst blijven we de bedrijven op verplichte energiemaatregelen handhaven.	
3.4.4	We zetten in op het opwekkenvan energie, door het benuttenvan grote daken en hetstimuleren van zon op overigedaken.	3.4.4.1	Voor 2026 willen we tenminste één groot project realiseren. In 2026 blijven we geschikte locaties verkennen.	
3.4.5	Laren aardgasloos in 2050	3.4.5.1	We actualiseren de TransitieVisie Warmte om in 2026 een warmteprogramma te kunnen maken.	
3.4.6		3.4.6.1		

	Streven naar behoud en verbetering van schone lucht en een gezonde leefomgeving.		Het project Hollandse Luchten, waar door de inwoners fijnstof is gemeten loopt nog steeds. Er wordt gekeken hoe we de data kunnen gebruiken. Daarnaast wordt gekeken hoe we de samenwerking binnen het project verder kunnen optimaliseren en het project ook voor andere casussen op het gebied van luchtkwaliteit kunnen inzetten.	
		3.4.6.2	In het kader van de ondertekening van het Schone Lucht Akkoord door middel van communicatie en bewustwording de beperking van houtstook stimuleren.	
		3.4.6.3	In 2024 is het Actieplan geluid vastgesteld. Hier geven we uitvoering aan door geluidshinder als criteria of koppelkans mee te nemen bij projecten op het gebied van verkeer en beheer en onderhoud.	
		3.4.6.4	De gemeente is onderdeel van het convenant Gebiedsgericht Grondwaterbeheer het Gooi. Daarbinnen werkt zij samen met andere partijen aan oplossingen voor het aanpakken van vervuilde grondwaterpluimen.	
3.4.7	Borging van de continuïteit van de wettelijke taken die de gemeente heeft in de opvang van dieren.	3.4.7.1	Met de dierenwelzijnsorganisaties (Vogelopvang Midden-Nederland/Egelopvang Midden-Nederland/ Dierenambulance Gooi en Vechtstreek/ Dierenasiel Eemland/ Gooische Nest) hebben we voor 2026 afspraken over de dienstverlening.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
3.4.1.1	Het nieuwe inkoopbeleid is vastgesteld. Hierin is circulariteit als uitgangspunt opgenomen voor inkoop- en aanbestedingstrajecten. Bij iedere inkoopopdracht wordt afgewogen op welke manier circulariteit kan worden meegenomen en welke circulaire eisen of criteria passend zijn. De borging in het inkoopproces is hiermee gerealiseerd. De volgende stap is het verder ontwikkelen van de monitoring, zodat inzichtelijk wordt in welke mate circulariteit wordt toegepast en wat dit oplevert.
3.4.1.2	Na diverse overleggen met verschillende teams zijn we tot de conclusie gekomen dat circulaire en duurzame eisen beter kunnen worden opgenomen in anterieure overeenkomsten dan in het omgevingsplan. Via anterieure overeenkomsten kunnen eisen worden gesteld aan ontwikkelingen op privaatrechtelijke gronden. Momenteel zijn we bezig met het opstellen en laten toetsen van de eisen die in de anterieure overeenkomst worden opgenomen.
3.4.2.1	De communicatie-campagne komt in hoofdzaak vanuit de GAD maar wordt in samenwerking met de gemeenten voorbereid.
3.4.4.1	We blijven locaties verkennen in 2026. Of hieruit ook een project wordt gerealiseerd is nu nog niet aan te geven
3.4.5.1	Op dit moment zitten we midden in het proces van de actualisatie van de TVW naar een Warmteprogramma. Het project loopt en wordt afgerond in Q4-2026, met een mogelijke uitloop naar Q1-2027. De landelijke deadline voor het hebben van een vastgesteld warmteprogramma is verschoven naar Q4-2027.

3.4.7.1 Voor 2026 moet alleen nog met de Vogelopvang Midden-Nederland een dienstverleningsovereenkomst worden afgesloten. De verwachting is dat dit in Q3 2026 wel gaat lukken. Deze dienstverleningsovereenkomst is samen met andere gemeenten in de Regio Gooi en Vechtstreek opgesteld en dit proces heeft meer tijd gekost.

3.5.1.2 Verkenning is afgerond. Na diverse overleggen met verschillende teams zijn we tot de conclusie gekomen dat circulaire en duurzame eisen beter kunnen worden opgenomen in anterieure overeenkomsten dan in het omgevingsplan. Via anterieure overeenkomsten kunnen eisen worden gesteld aan ontwikkelingen op privaatrechtelijke gronden. Momenteel zijn we bezig met het opstellen en laten toetsen van de eisen die in de anterieure overeenkomst worden opgenomen.

3.5 Afval

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
3.5.1	Meer duurzaamheid in de bouw	3.5.1.1	Circulaire eisen beter borgen en monitoren in inkoop- en aanbestedingsprocessen	
		3.5.1.2	Mogelijkheden verkennen voor het opnemen van circulaire eisen in het vergunningsproces	
		3.5.1.3	We vergroten bewustwording en kennisdeling over circulaire kansen binnen de eigen organisatie	
3.5.2	Duidelijkheid voor inwoners over het scheiden van afval	3.5.2.1	Heldere en transparante wijze van communicatie binnen GAD-gemeenten over het verdwijnen van de PMD-container	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
3.5.1.2	Verkenning is afgerond. Na diverse overleggen met verschillende teams zijn we tot de conclusie gekomen dat circulaire en duurzame eisen beter kunnen worden opgenomen in anterieure overeenkomsten dan in het omgevingsplan. Via anterieure overeenkomsten kunnen eisen worden gesteld aan ontwikkelingen op privaatrechtelijke gronden. Momenteel zijn we bezig met het opstellen en laten toetsen van de eisen die in de anterieure overeenkomst worden opgenomen.

Financiële afwijkingen

Standenregister najaarsnota

			Bedragen x € 1.000
3. Duurzaam en prettig wonen in Laren	**Stand voor najaarsnota**	**Wijzigingen najaarsnota**	**Stand na wijzigingen**
PRODUCT 3.1 Ruimtelijke ontwikkeling	**497**	**-2**	**495**
Baten	-30	-12	-42
Lasten	527	10	537
PRODUCT 3.2 Wonen en bouwen	**44**	**454**	**498**
Baten	-1.520	386	-1.134
Lasten	1.564	68	1.632
PRODUCT 3.3 Grondexploitatie			
Baten	-396	0	-396
Lasten	396	0	396
PRODUCT 3.4 Milieu en duurzaamheid	**420**	**-135**	**285**
Baten	-275	34	-241

Lasten	695	-170	526
PRODUCT 3.5 Afval	**-416**	**31**	**-385**
Baten	-1.932	0	-1.932
Lasten	1.516	31	1.547
PRODUCT 3.6 TOEVOEGINGEN EN ONTREKKINGEN AAN DE RESERVES		**439**	**439**
Baten	0	-34	-34
Lasten	0	473	473
Saldo programma	**545**	**787**	**1.331**

Financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
PRODUCT 3.1 Ruimtelijke ontwikkeling	**-12**	**10**	**-2**
Autonome wijzigingen	-12	10	-2
PRODUCT 3.2 Wonen en bouwen	**386**	**68**	**454**
Autonome wijzigingen	386	68	454
PRODUCT 3.4 Milieu en duurzaamheid	**34**	**-170**	**-135**
Autonome wijzigingen	34	-170	-135
PRODUCT 3.5 Afval	**0**	**31**	**31**
Autonome wijzigingen	0	31	31
PRODUCT 3.6 TOEVOEGINGEN EN ONTREKKINGEN AAN DE RESERVES	**-34**	**473**	**439**
Autonome wijzigingen	-34	473	439

Omschrijving financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Autonome wijzigingen	Saldo	S/I
Begrotingsbijstelling op basis van realisatie	**12**	**S**
Technische correctie		
Bijdrage RGV GAD	**31**	**S**
Bijstelling bijdrage RGV vanuit de kaderbrief 2027, programma 3 Duurzaam en prettig wonen in Laren. Het onderdeel van de bijdrage aan de Regio Gooi en Vechtstreek binnen programma 3 betreft de GAD. De stijging wordt veroorzaakt door de jaarlijkse GR-indexatie en de doorontwikkeling van de GAD-organisatie. Hierbij wordt rekening gehouden met onder andere loon- en prijsstijgingen als gevolg van cao-afspraken, energiekosten en algemene prijsontwikkelingen. Het volgen van de ontwerpbegroting 2027 van de Regio leidt hierdoor in 2027 tot een kostenstijging van circa € 28.000 binnen programma 3.		
Bijstelling inkomsten leges	**400**	**I**

De opbrengsten bouwleges blijven naar verwachting achter bij de begroting. De opgenomen taakstelling voor hogere legesopbrengsten blijkt niet haalbaar op basis van de huidige vergunningenportefeuille en de gerealiseerde inkomsten. Hierdoor wordt voor 2026 en verder een tekort verwacht van circa € 4 ton ten opzichte van de begroting.

Bij de begroting is rekening gehouden met een stijging van de opbrengsten uit bouwleges. Op basis van de huidige vergunningenportefeuille en de gerealiseerde inkomsten moet worden geconcludeerd dat deze opbrengststijging niet wordt bereikt. Het verwachte tekort heeft geen directe relatie met de uitvoering van de dienstverlening, maar is het gevolg van een achterblijvende instroom van bouw- en ontwikkelinitiatieven. Voorgesteld wordt het tekort te verwerken in de Najaarsnota 2026 en de raming van de bouwleges bij de begroting 2027 opnieuw te beoordelen.

Najaarsnota 2026: addendum omgevingsplanadvies OFGV **7** **I**

Dit is een addendum op een opdracht voor milieukundige advisering door de OFGV omgevingsplan uit 2025. Het milieukundige deel van de omgevingsplan wordt verzorgt door de omgevingsdiensten. Bij de ODU (voorheen RUD) kon dit in 2025 vanuit de reguliere uren gefinanceerd worden. Voor de uren van de OFGV moest hiervoor een aparte opdracht gemaakt worden. Halverwege 2026 waren de uren van de opdracht 2025 op en moest een aanvullende opdracht komen, aangezien de werkzaamheden voor het omgevingsplan nog niet klaar waren.

Najaarsnota 2026: aframen naar jaarsverwachting **-15** **I**

Technische correctie

Najaarsnota 2026: Bijdrage Huisvesting GNR **-34** **I**

Het Goois Natuurreservaat werkt aan de planvorming voor de nieuwe toekomstbestendige huisvesting van het GNR. Vanuit het GNR wordt aan de participanten een bijdrage gevraagd voor deze toekomstbestendige huisvesting. Van de gemeente Laren wordt een bijdrage van €33.780 gevraagd. De gemeenteraad heeft op 24 september 2025 besloten in te stemmen met deze eenmalige bijdrage van €33.780 in 2026.

Najaarsnota 2026: CDOKE gemeentefonds nr Reserve **473** **I**

De uitvoering van de CDOKE-taken vraagt om structurele inzet van personeel, waarbij de jaarlijkse personeelslasten worden geraamd op € 241.000. In 2026 en 2027 worden deze lasten volledig gedekt uit de reeds ontvangen SPUK-middelen. De in 2025 ontvangen SPUK-middelen mogen overeenkomstig de regeling worden besteed tot en met 31 december 2027. Eventuele niet-bestede middelen dienen daarna te worden terugbetaald aan het Rijk. Conform het raadsvoorstel Vrijgeven CDOKE-middelen worden de middelen die in 2026 via de algemene uitkering voor CDOKE beschikbaar komen toegevoegd aan de reserve. Deze reserve wordt vervolgens deels ingezet voor de bekostiging van de uitvoering van de CDOKE-taken in 2027. Vanaf 2028 worden de CDOKE-middelen structureel opgenomen in de Brede Financiële Uitkering (BFU). De verwerking hiervan in de begroting is budgetneutraal, waarbij de beschikbare middelen en de daarmee samenhangende lasten in evenwicht zijn opgenomen.

Najaarsnota 2026: CDOKE Personeelslasten **-170** **S**

De uitvoering van de CDOKE-taken vraagt om structurele inzet van personeel, waarbij de jaarlijkse personeelslasten worden geraamd op € 241.000. In 2026 en 2027 worden deze lasten volledig gedekt uit de reeds ontvangen SPUK-middelen. De in 2025 ontvangen SPUK-middelen mogen overeenkomstig de regeling worden besteed tot en met 31 december 2027. Eventuele niet-bestede middelen dienen daarna te worden terugbetaald aan het Rijk. Conform het raadsvoorstel Vrijgeven CDOKE-middelen worden de middelen die in 2026 via de algemene uitkering voor CDOKE beschikbaar komen toegevoegd aan de reserve. Deze reserve wordt vervolgens deels ingezet voor de bekostiging van de uitvoering van de CDOKE-taken in 2027. Vanaf 2028 worden de CDOKE-middelen structureel opgenomen in de Brede Financiële Uitkering (BFU). De verwerking hiervan in de begroting is budgetneutraal, waarbij de beschikbare middelen en de daarmee samenhangende lasten in evenwicht zijn opgenomen.

Najaarsnota 2026: Grondruil Naarderstraat 5 **-17** **I**

De opbrengsten uit de verkoop van gemeentegronden zijn van incidentele aard en daardoor moeilijk voorspelbaar. In de afgelopen periode zijn diverse grondverkopen gerealiseerd, wat heeft geleid tot aanvullende inkomsten. Deze mutatie verwerkt de actualisatie van de begroting op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde verkopen en de meest recente verwachtingen voor nog af te wikkelen transacties.

Najaarsnota 2026: meerwerkopdracht beleidsadvies geluid OFGV **3** **I**

Voor het maken van het omgevingsplan is beleidsadvies op het gebied van geluid en externe veiligheid een noodzaak. Hiervoor is de expertise van de omgevingsdiensten noodzakelijk. Hiervoor is een extra opdracht aan de OFGV gegund om deze expertise te leveren.

Najaarsnota 2026: nadeelcompensatie Rabobank **22** **I**

De financiële afwikkeling van een nadeelcompensatiedossier leidt tot een aanpassing van de geraamde lasten en baten. De kosten worden conform eerder gemaakte contractuele afspraken verhaald op de initiatiefnemer.

Najaarsnota 2026: Planwijziging woongebieden OFGV 2025 **3** **I**

In 2025 is een opdracht verstrekt aan de OFGV voor meerwerk Omgevingsadvies planwijzigingen 2025/2026. De meeste kosten zijn in 2025 gemaakt. Een gedeelte van de kosten zijn echter in 2026 gedeclareerd en uitbetaald.

Najaarsnota 2026: SPUK KGG K28 CDOKE **34** **S**

De uitvoering van de CDOKE-taken vraagt om structurele inzet van personeel, waarbij de jaarlijkse personeelslasten worden geraamd op € 241.000. In 2026 en 2027 worden deze lasten volledig gedekt uit de reeds ontvangen SPUK-middelen. De in 2025 ontvangen SPUK-middelen mogen overeenkomstig de regeling worden besteed tot en met 31 december 2027. Eventuele niet-bestede middelen dienen daarna te worden terugbetaald aan het Rijk. Conform het raadsvoorstel Vrijgeven CDOKE-middelen worden de middelen die in 2026 via de algemene uitkering voor CDOKE beschikbaar komen toegevoegd aan de reserve. Deze reserve wordt vervolgens deels ingezet voor de bekostiging van de uitvoering van de CDOKE-taken in 2027. Vanaf 2028 worden de CDOKE-middelen structureel opgenomen in de Brede Financiële Uitkering (BFU). De verwerking hiervan in de begroting is budgetneutraal, waarbij de beschikbare middelen en de daarmee samenhangende lasten in evenwicht zijn opgenomen.

Najaarsnota 2026: Subsidie aan Buurt- en Speeltuin Ons Genoegen **22** **I**

Aan Buurt- en Speeltuin Ons Genoegen wordt een eenmalige subsidie verstrekt voor de vervanging van het dak. Als tegenprestatie organiseert de stichting een open dag, waarmee inwoners de gelegenheid krijgen kennis te maken met de voorziening en de activiteiten die daar worden aangeboden. Hiermee wordt zowel het behoud van de accommodatie als de maatschappelijke betrokkenheid en zichtbaarheid van de stichting versterkt.

Najaarsnota 2026: Technisch Ontwerp Brinkhuis **33** **I**

Naar aanleiding van het uitgevoerde klimaatonderzoek voor het Brinkhuis is aan Van den Bosch & Partners opdracht verstrekt voor het opstellen van een technisch ontwerp. Dit ontwerp brengt de mogelijkheden in beeld om het gebouw verder te verduurzamen en het binnenklimaat te verbeteren.

Najaarsnota 2026: Vernieuwen huurovereenkomst Stichting Rolstoelbus 't Gooi **5** **S**

De huurovereenkomst met Stichting Rolstoelbus 't Gooi is geactualiseerd en aangepast naar een marktconforme huurprijs. Hiermee sluit de huurvergoeding beter aan bij de huidige marktwaarde en wordt een kostendekkende verhuur van de gemeentelijke accommodatie geborgd.

Najaarsnota 2026: Vrijval Waarborgsommen langlopend **-22** **I**

De financiële afwikkeling van een nadeelcompensatiedossier leidt tot een aanpassing van de geraamde lasten en baten. De kosten worden conform eerder gemaakte contractuele afspraken verhaald op de initiatiefnemer.

4 Sporten, ontwikkelen en leren in Laren

4.1 Cultuur en media

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
4.1.1	Meer aandacht voor cultuur in de klas	4.1.1.1	Uitvoering geven aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK).	
		4.1.1.2	We hebben een cultuurcoördinator aangesteld om een basis educatiepakket voor de basisscholen samen te stellen. Tevens zal zij functioneren als verbinder voor de instellingen, verenigingen, onderwijs en ondernemers, zodat er meer en beter samengewerkt kan worden en een gezamenlijk culturele agenda uitgevoerd kan worden.	
4.1.2	Kunst in de openbare ruimte	4.1.2.1	In de openbare ruimte zetten we kunst in om inwoners op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met kunst en kinderen bewust maken van hun culturele omgeving.	
4.1.3	Cultuurparticipatie voor jongeren	4.1.3.1	Wij stimuleren initiatieven van inwoners en verenigingen die cultuur verbinden met onze jeugd	
4.1.4	De maatschappelijke rol van bibliotheken bestendigen	4.1.4.1	De inzet van de bibliotheek focust zich op vier inhoudelijke thema's: 'iedereen basis-taalvaardig', 'iedereen digitaal vaardig', 'een leven lang leren voor iedereen' en 'iedereen kan meedoen'. Deze vertalen zich naar onder meer naar de volgende diensten: uitvoering van het Informatiepunt Digitale Overheid, digitale basiscursussen en workshops, programmering rond actuele thema's zoals duurzaamheid en themacafé 's voor het faciliteren van ontmoetingen en blijven leren. Daarnaast projectmatige inzet van een deel van de decentralisatie uitkering t.b.v. de versterking van het bibliotheekwerk.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
4.1.2.1	De activiteiten waarmee we inwoners op een laagdrempelige manier laten kennismaken met kunst en kinderen bewust maken van hun culturele omgeving worden voortgezet in 2027

4.2 Sport

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
4.2.1	Inwoners sporten/bewegen meer	4.2.1.1	Wij ondersteunen de sportverenigingen onder andere door inzet van de buurtsportcoaches en JOGG (Jongeren op gezond gewicht). Ook maatschappelijke initiatieven om inwoners meer te laten bewegen kunnen op onze steun rekenen.	
4.2.2	Het creëren van een zo veilig mogelijke sportomgeving bij de sportverenigingen in de gemeente.	4.2.2.1	Samen met de Sportraad bespreken hoe we er voor kunnen zorgen dat zoveel mogelijk verenigingen in Laren beleid hebben omtrent het creëren van een veilig sportklimaat, denk hierbij aan: vertrouwenscontactpersonen, VOG's (verklaringen omtrent het gedrag) bij vrijwilligers en gedragsregels binnen de vereniging.	
		4.2.2.2	Verenigingen ondersteunen waar nodig middels de inzet van een verenigingsondersteuner.	
4.2.3	Het verminderen of voorkomen van valongevallen bij ouderen in Laren, door risicofactoren te behandelen of aan te passen.	4.2.3.1	Uitvoeren van de ketenaanpak valpreventie, uitvoeren van een communicatiecampagne, organiseren van informatiebijeenkomsten, fitheidstesten en het aanbieden van beweegcursussen.	
4.2.4	Aanpak overgewicht voor kinderen en volwassenen verbeteren	4.2.4.1	Door het Netwerk GLI (Gecombineerde Leefstijlinterventie) volwassenen te optimaliseren, waarbij aandacht uitgaat naar voldoende GLI coaches, bekendheid bij huisartsen en bekendheid bij inwoners, nemen weer inwoners deel aan een GLI traject	
		4.2.4.2	KIDS (Kanjers in de Sport) aanpak waaronder de Sportkanjerclub verbeteren. Naast de betrokkenheid van de intern begeleiders van scholen, verpleegkundigen, diëtisten en kinderverpleegkundigen kijken hoe de werkwijze verbeterd kan worden waardoor meer kinderen beter worden geholpen.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
4.2.4.1	De regionale uitrol van dit project heeft vertraging opgelopen. Inmiddels is een lokale projectleider aangesteld en is de betrokkenheid van huisartsen versterkt. Hierdoor wordt verwacht dat de ketensamenwerking vanaf september beter functioneert en het aantal aanmeldingen voor GLI-trajecten zal toenemen.

4.2.4.2 De activiteiten van de Sportkanjerclub zijn tijdelijk vertraagd als gevolg van het aanbestedingstraject voor een nieuwe uitvoerende buurtsportcoachorganisatie. Inmiddels zijn de werkzaamheden hervat. Daarnaast is voor de Netwerkaanpak Kids een projectleider aangesteld, wat bijdraagt aan een versterking van de ketensamenwerking en een verbeterde uitvoering van de aanpak.

4.3 Onderwijs

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
4.3.1	Onderwijshuisvesting is kwalitatief op orde en passend bij de Larense maat.	4.3.1.1	We voeren het in juni 2025 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan uit door de schoolgebouwen toekomstbestendig en duurzaam te maken.	
		4.3.1.2	We bekostigen de 1e inrichting met meubilair en onderwijsleerpakket bij de Binckhorst St. Jan en Laar & Berg.	
4.3.2	Kinderen krijgen gelijke (onderwijs-)kansen	4.3.2.1	Met structurele voortzetting van de (tot en met 2024/2025 via het Nationaal Programma Onderwijs) ingezette interventies zetten we in op gelijke onderwijskansen en faciliteren we sportieve (Tijgergym) en culturele (project muziekonderwijs) activiteiten.	
		4.3.2.2	Middels de Voorleesexpress zetten we in op het voorkomen van laaggeletterdheid en op gelijke onderwijskansen.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
N.v.t.	

4.4 Gezondheid en participatie

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
4.4.1	Bewustwording vergroten bij de inwoner over de eigen rol bij de (mentale) gezondheid.	4.4.1.1	In samenwerking met maatschappelijke partners ontwikkelen we activiteiten op thema's als eenzaamheid, mentale gezondheid, valpreventie, mantelzorg. Daarbij sluiten we aan bij landelijk georganiseerde weken/campagnes.	
4.4.2	Met preventie, inzetten op het vergroten van kansen en het versterken van individuen en daarmee de samenleving als geheel. Zo willen we zwaardere problemen en ondersteuning voorkomen.	4.4.2.1	In HBEL-verband onderzoeken we hoe we de vindbaarheid van algemene voorzieningen in het sociaal domein kunnen vergroten.	
		4.4.2.2	We geven in HBEL verband vorm aan een digitale sociale kaart.	
4.4.3	Vanuit de benadering positieve gezondheid zetten wij welzijnswerk in voor zoveel als mogelijk zelfredzame inwoners te hebben en waar nodig inzet om een toereikend netwerk rondom inwoners te verzorgen.	4.4.3.1	Inwoners zoveel mogelijk leiden naar bestaande activiteiten van onze maatschappelijke partners in de dorpen en stimuleren om zelf of in hun netwerken initiatieven te ontplooien. Zowel Versa Welzijn als Hart van Laren (Brinkhuis) hebben hier een rol in.	
4.4.4	Resultaten van het welzijnswerk beter inzichtelijk maken	4.4.4.1	De transformatie in de dienstverlening van Versa is verder vormgegeven in 2025 en loopt door in 2026. Betere interne (aan)sturing en inzicht in de resultaten van Versa blijven daarbij nodig. Naar aanleiding daarvan voeren we tussentijdse monitorgesprekken. In 2026 zal vanuit de gemeente meer data gestuurd invulling worden gegeven aan de opdracht rondom het welzijnswerk.	
4.4.5	Wij vinden het belangrijk dat onze gemeenschap een inclusieve gemeenschap is.	4.4.5.1	In 2026 geven we uitvoering aan de lokale inclusie –agenda, welke in samenwerking met inwoners en regionale en lokale partners is samengesteld.	
4.4.6	Inwoners die belast zijn met mantelzorgtaken, beter ondersteunen en waarderen.	4.4.6.1	In HBEL-verband uitvoering geven aan het plan van aanpak Mantelzorg	
4.4.7	Verschuiven van 'ziekte en zorg' naar 'gezondheid en gedrag' (IZA = Integraal Zorgakkoord, GALA = Gezond en Actief Leven Akkoord)	4.4.7.1	In de regionale samenwerking Gezond Gooi werken we via diverse coalities en ketenaanpakken aan de gezondheidsbevordering van onze inwoners.	

		4.4.7.2	In 2026 zetten we in op het vergroten van het aantal inwoners dat doorverwezen wordt/ gebruik maakt van het leefstijlpunt en Welzijn op recept.	
		4.4.7.3	Via de IZA werkgroepen brengen we de positieve gezondheidsgedachte verder onder de aandacht bij de eerstelijnszorgaanbieders én bij de inwoners.	
4.4.8	Verminderen van problematisch middelengebruik	4.4.8.1	In de regio Gooi en Vechtstreek wordt samengewerkt in het Preventie- en Handhavingsplan om de verkoop van alcohol aan minderjarigen terug te dringen en voorlichting te geven over alcohol en middelengebruik.	
4.4.9	We willen zo veel mogelijk kinderen die taalachterstand hebben bereiken en zorgen dat die ondersteuning krijgen. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is hiervoor een effectief middel.	4.4.9.1	Samen met kinderopvang en GGD maken we afspraken over een zo breed mogelijk bereik van kinderen voor deelname aan de VVE.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
4.4.5.1	In 2026 is een start gemaakt met het samenstellen van een lokale inclusie agenda, welke in samenwerking met inwoners en regionale en lokale partners tot stand moet komen voor de duur van 3 jaar. Deze agenda moet nog dit jaar door het college worden vastgesteld. Aan enkele verplichte thema's zoals anti-discriminatiewetgeving en het VN-verdrag wordt wel uitvoering gegeven.
4.4.7.1	Het Verkennend Gesprek zit regionaal nog in de pilotfase. De Laagdrempelige Steunpunten zijn nog niet gestart. Hier worden nog geschikte locaties voor gezocht.
4.4.9.1	De peutermonitor is nog niet operationeel vanwege diverse privacy-aspecten vanuit de privacy officer. Na het zomerreces wordt naar een passende oplossing gekeken zodat de Peutermonitor operationeel wordt.

Financiële afwijkingen

Standenregister najaarsnota

			Bedragen x € 1.000
4. Sporten, ontwikkelen en leren in Laren	**Stand voor najaarsnota**	**Wijzigingen najaarsnota**	**Stand na wijzigingen**
PRODUCT 4.1 Cultuur en media	**855**	**59**	**914**
Baten	-210	11	-199
Lasten	1.065	48	1.113
PRODUCT 4.2 Sport	**754**	**-2**	**751**
Baten	-411	0	-411

Lasten	1.164	-2	1.162
PRODUCT 4.3 Onderwijs	**1.099**	**-36**	**1.063**
Baten	-1	0	-1
Lasten	1.100	-36	1.064
PRODUCT 4.4 Gezondheid en participatie	**1.679**	**32**	**1.711**
Baten	-447	-12	-459
Lasten	2.126	44	2.170
Saldo programma	**4.387**	**52**	**4.439**

Financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
PRODUCT 4.1 Cultuur en media	**11**	**48**	**59**
Autonome wijzigingen	11	48	59
PRODUCT 4.2 Sport	**0**	**-2**	**-2**
Autonome wijzigingen	0	-2	-2
PRODUCT 4.3 Onderwijs	**0**	**-36**	**-36**
Autonome wijzigingen	0	-36	-36
PRODUCT 4.4 Gezondheid en participatie	**-12**	**44**	**32**
Autonome wijzigingen	-12	44	32

Omschrijving financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Autonome wijzigingen	Saldo	S/I
Aframing Openbare Gezondheidszorg - Preventieakkoord	**-20**	**I**
Technische wijziging: Het budget van het Preventieakkoord is afgeraamd. Dit budget is niet meer voor deze taak benodigd.		
Aframing tbv nieuwe taken	**-28**	**I**
Technische wijziging: Door een budgetneutrale verschuiving van budgetten wordt het budget voor Openbare Gezondheidszorg afgeraamd ten gunste van Samen Oplopen en het Preventiebudget Jeugd.		
Begrotingsbijstelling op basis van realisatie	**1**	**S**
Technische correctie		
Begrotingsbijstelling op basis van realisatie	**15**	**I**
Technische correctie		
Bijdrage RGV overige taken	**29**	**S**

Bijstelling bijdrage RGV vanuit de kaderbrief 2027, programma 4 Sporten, ontwikkel en leren in Laren. De hogere bijdrage aan de Regio Gooi en Vechtstreek binnen programma 4 en 5 hangt samen met ontwikkelingen binnen onder andere de GGD-gezondheidszorg, het toezicht op kinderopvang en het leerlingenvervoer. Daarnaast wordt het inkoop- en contractmanagement op de maatwerkovereenkomsten vanaf 2027 structureel regionaal georganiseerd, waar deze werkzaamheden voorheen lokaal waren belegd. Dit leidt in 2027 tot een stijging van circa € 175.000. In deze kaderbrief wordt de totale stijging voorlopig verwerkt binnen programma 4. De verdeling naar programma 5 vindt plaats voor het opstellen van de jaarrekening 2026.

Bijraming Preventiebudget Jeugd	**10**	**I**

Technische wijziging: Het betreft een budgetneutrale budgetverschuiving waarbij voor de uitvoering van preventie het Preventiebudget Jeugd wordt bijgeraamd vanuit openbare gezondheid.

Bijraming Samen oplopen	**18**	**I**

Technische wijziging: Het betreft een budgetneutrale budgetverschuiving waarbij de uitvoering voor Samen Oplopen wordt bijgeraamd vanuit het budget Openbare Gezondheidszorg.

Cultuurcoördinator	**8**	**S**

Coalitieakkoord 2026-2030: 'we blijven de cultuurcoördinator steunen'

lagere afschrijvingen	**-110**	**I**

Door een bijstelling in de planning verschuiven deze lasten naar achter in de tijd.

Onderhoud Kunstwacht	**7**	**S**

Begroting is bijgewerkt op basis van de onderhoudsplannen Kunstwacht B.V.

OZB compensatie	**70**	**S**

De OZB niet woningen in Laren leidt tot hogere lasten voor maatschappelijke organisaties, waaronder sportverenigingen en musea. Om de negatieve effecten hiervan te beperken, wordt voorsteld deze compenseren. De hiervoor benodigde middelend ienen nog te worden opgenomen in de begroting 2026 en de meerjarenbegroting.

Plaatsing Klepperman	**9**	**S**

Plaatsen en onderhoud kunstwerk Klepperman van Elleven

Premie aanpassing obv taxatie	**0**	**S**

De waarde van de aanwezige kunst is hoger getaxeerd. De verzekeringspremie is hierdoor verhoogd.

spuk overheidsbrede dienstverlening wordt alg.uitkering	**11**	**S**

de begrote spuk-uitkering wordt voortaan via de algemene uitkering ontvangen

Structureel tekort subsidies Kunst en Cultuur	**6**	**S**

Technische wijzing: voorstel verhogen van structurele subsidies i.v.m. structureel tekort

Subsidie Hart van Laren	**27**	**S**

Vanwege het grote maatschappelijke belang van stichting Hart van Laren heeft het college besloten om de jaarlijkse subsidie structureel te verhogen. Hiermee komt het college tegemoet aan de gestegen energie en personeelskosten en de groei van het aantal activiteiten.

5 Meedoen in Laren

5.1 Maatschappelijke ondersteuning

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
5.1.1	Op basis van de HBEL-visie werken we aan de verdere transformatie in het sociaal domein.	5.1.1.1	We zijn bezig een beweging te maken naar meer basisondersteuning en daarmee afname van de geïndiceerde zorg. Hiervoor versterken we de toeleiding naar het voorveld via het informatiepunt maatschappelijke Zaken HBEL. We versterken de samenwerking tussen het informatiepunt, Leefstijlpunt (bij positieve evaluatie) en ander aanbod in het 'voorveld' door merendeels maatschappelijke partners (zoals Versa, bibliotheek Gooi+).	
5.1.2	Wmo-voorzieningen toegankelijk en betaalbaar houden.	5.1.2.1	Om de geïndiceerde Wmo-voorzieningen toegankelijk en betaalbaar te houden, wordt de invulling van dagbesteding, begeleiding en huishoudelijke hulp regionaal geëvalueerd. Er vindt voor deze drie voorzieningen een brede heroverweging plaats. In 2026 betekent dit mogelijk dat we een nieuwe invulling van dagbesteding, begeleiding en huishoudelijke hulp implementeren.	
5.1.3	De overgang van het vaste tarief voor de eigen bijdrage naar een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage op een goede manier organiseren.	5.1.3.1	Een implementatieplan opstellen voor een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage.	
5.1.4	Anticiperen op de vergrijzing. Meer inzetten op preventie en efficiëntie.	5.1.4.1	Het Herstelnetwerk versterken en ervaringsdeskundigen inzetten door de bekendheid van het Herstelnetwerk te vergroten bij partners en de gemeentelijke uitvoeringsdienst, inclusief begeleiders.	
5.1.5	Passende ondersteuning bieden voor mensen die vanuit een vorm van beschermd wonen (weer) zelfstandig gaan wonen.	5.1.5.1	Uitvoeren van het nieuwe beleidsplan Bescherming & Opvang 2026-2029.	
		5.1.5.2	De overgang van beschermd wonen naar beschermd thuis faciliteren en de doelgroep verbinden met partijen in de sociale basis en preventie. We zorgen ervoor dat deze kwetsbare doelgroep goed landt in de wijk, samen met buren, welzijn, zorg.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting

5.1.1.1 Transformatie sociaal domein: Het Rijk heeft aan gemeenten de opdracht gegeven om Stevige Lokale Teams te organiseren in het sociaal domein die ten minste laagdrempelig informatie en advies bieden, lichte ondersteuning en kunnen opschalen naar specialistische zorg. Deze Teams moeten ook een spil worden in de samenwerking tussen gemeenten en het voorveld. We verkennen nu of deze nieuwe kaders aanleiding geven tot aanpassing van onze inzet in het sociaal domein.

5.1.3.1 Het implementatieplan voor de invoering van de eigen bijdrage is niet geïmplementeerd, omdat landelijk deze wetgeving is uitgesteld tot ten minste 2028.

5.1.5.2 Dit betreft vooral maatwerk i.v.m. de kleine aantallen. Op individuele basis worden oplossingen gezocht.

5.2 Inkomensregelingen en arbeid

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
5.2.1	We zetten in op het voorkomen van schulden en het tegengaan van armoede.	5.2.1.1	Op basis van het beleidsplan bestaanszekerheid uitvoering geven aan de daarin opgenomen actiepunten. Jaarlijks rapporteren we over de realisatie.	
		5.2.1.2	We continueren het jeugdfonds en volwassenenfonds sport en cultuur en geven meer bekendheid aan de fondsen.	
5.2.2	We zetten in op bestaanszekerheid voor de inwoners	5.2.2.1	We zorgen voor een duidelijk overzicht van de voorwaarden en rechten bij een bijstandsuitkering en bijzondere bijstand op de website en in folders.	
5.2.3	We nemen voor de inwoner drempels weg bij het zoeken naar schuldhulpverlening of het doen van een aanvraag.	5.2.3.1	We versterken de samenwerking met partners in het voorveld.	
5.2.4	Inwoners die dit nodig hebben, helpen bij het verbeteren van de taal-, reken- en digitale vaardigheid, met als doel de arbeidsmarktpositie en zelfstandigheid te vergroten.	5.2.4.1	Implementeren van een wettelijk verplicht regionaal werkcentrum (RWC).	
		5.2.4.2	Werkgevers- en werknemersdienstverlening verder vormgeven lokaal en regionaal in het werkcentrum.	
		5.2.4.3	Werken met aandachtsfunctionarissen laaggeletterdheid.	
5.2.5	Inzetten op ondersteuning van bijzondere doelgroepen: ondernemers, jongeren en gezinnen met jonge kinderen.	5.2.5.1	Inrichting loket voor zzp'ers en ondernemers met financiële zorgen.	
		5.2.5.2	Starten pilot jongeren met schulden.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting

5.2.1.1 De evaluatie beleidsplan bestaanszekerheid 2025 is nog niet gereed.

5.2.4.2 Het Regionaal werkcentrum heeft nog geen fysieke plek.

5.3 Zorg voor jeugd

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
5.3.1	Jeugdigen groeien (veilig) in de thuissituatie op en de zorg en ondersteuning worden in de buurt georganiseerd. Waar nodig is hiervoor passende 24/7 ambulante ondersteuning beschikbaar. Daarnaast moeten de aanbieders de bestaande leefgroepen omvormen naar kleinschalige woonvoorzieningen en gezinshuizen (KWV's).	5.3.1.1	In de Toekomsttuinen de nieuwe werkwijze rond kind- en gezinsbescherming verdiepen en verder toepassen binnen onze lokale structuren.	
5.3.2	Informele steun is de basis, de formele hulp vult aan.	5.3.2.1	Voortzetten, evalueren en bijsturen van de steun vanuit het informele netwerk door de inzet van Buurgezinnen en Samen Oplopen.	
5.3.3	Binnen het lokaal netwerk wordt goed samengewerkt.	5.3.3.1	Wij werken samen met onze partners in het onderwijs, de huisartsen, de POH-er Jeugd GGZ (Praktijkondersteuning Huisarts Geestelijke Gezondheidszorg) en het lokale team om zo veel als mogelijk niet-geïndiceerde zorg lokaal vorm te geven.	
5.3.4	Kortere wachttijden in de jeugdzorg	5.3.4.1	De 10 projecten uit het programma IDU implementeren in samenwerking met de ketenpartners, gericht op verbetering van instroom, doorstroom en uitstroom.	
5.3.5	Voorkomen van uitval van leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. We streven ernaar dat elke leerling een vorm van onderwijs krijgt, ongeacht de beperking.	5.5.1.1	Doorontwikkeling van het onderwijs-jeugdarrangement: In 2025 zijn we gestart met de evaluatie van het onderwijs-jeugdarrangement, dat eenmalig met een jaar is verlengd. In samenwerking met het onderwijs, onze jeugdteams en andere betrokken partners onderzoeken we wat werkt en wat beter kan. In 2026 zetten we de uitkomsten van deze evaluatie om in concrete aanpassingen en implementeren.	
5.3.6	Lokale vertaling hervormingsagenda	5.3.6.1	De nieuwe landelijke kaders voor het RET vertalen naar een passende regionale positionering en werkwijze, met focus op complexe zorgvragen.	
		5.3.6.2	Met jeugd-consulenten en andere professionals gezamenlijk werken aan een duidelijke en gedeelde visie op afschalen en afronden van hulp en de inzet op eigen kracht.	
		5.3.6.3	Inzetten op versterkte regievoering: meer focus op integraal werken, één gezin één plan, professionalisering van de jeugdconsulenten, versterking van de samenwerking tussen beleid en uitvoering en duidelijke procesregie in de keten.	

		5.3.6.4	Vasthouden van de aandacht voor de verbeterpunten uit het verbeterplan Veilig Thuis door waar nodig acties te borgen of extra verbeteracties uit te voeren.	
		5.3.6.5	Jeugdigen met een maatregel worden direct (binnen 5 dagen) geholpen en krijgen een (tijdelijke) jeugdbeschermer, die een plan van aanpak maakt. In 2024 hebben we de landelijke tarieven ingevoerd voor de gecertificeerde instellingen (GI's). Mede hierdoor kunnen de GI's kwetsbare kinderen – financieel en inhoudelijk – nog beter beschermen en voorzien van passende hulp.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
5.5.1.1	Het project is licht vertraagd doordat er een implementatievraagstuk (waar wordt de coördinatie belegd) ligt. De verwachting is wel, dat hier voor het einde van het jaar een keuze in wordt gemaakt.

5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
5.4.1	Het continueren van de huidige inzet binnen dit dossier. Daarmee is sprake van het coördineren, onderzoeken en uitvoeren van een mogelijk BEL brede asielaanpak. Hieronder valt het coördineren van mogelijk toekomstige COA locaties, het continueren van de huidige opvang voor Oekraïense vluchtelingen en het geven van uitvoering aan (lokale) wetgeving zoals de spreidingswet.	5.4.1.1	Het toewerken en uitvoering geven aan een plan van aanpak om het asiel en opvangdossier te continueren binnen de BEL gemeenten.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting
N.v.t.	

Financiële afwijkingen

Standenregister najaarsnota

			Bedragen x € 1.000
5. Meedoen in Laren	**Stand voor najaarsnota**	**Wijzigingen najaarsnota**	**Stand na wijzigingen**
PRODUCT 5.1 Maatschappelijke ondersteuning	**2.507**	**-108**	**2.399**
Baten	-50	0	-50
Lasten	2.557	-108	2.449
PRODUCT 5.2 Inkomensregelingen en arbeid	**1.350**	**-464**	**886**
Baten	-2.099	-361	-2.460
Lasten	3.449	-103	3.346
PRODUCT 5.3 Zorg voor jeugd	**3.502**	**610**	**4.112**
Baten	-9	0	-9
Lasten	3.511	610	4.121
PRODUCT 5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen	**39**	**-39**	
Baten	-1.363	1.291	-71
Lasten	1.401	-1.330	71
Saldo programma	**7.398**	**-1**	**7.397**

Financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
PRODUCT 5.1 Maatschappelijke ondersteuning	**0**	**-108**	**-108**
Autonome wijzigingen	0	-108	-108
PRODUCT 5.2 Inkomensregelingen en arbeid	**-361**	**-103**	**-464**
Autonome wijzigingen	-361	-103	-464
PRODUCT 5.3 Zorg voor jeugd	**0**	**610**	**610**
Autonome wijzigingen	0	610	610
PRODUCT 5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen	**1.291**	**-1.330**	**-39**
Autonome wijzigingen	1.291	-1.330	-39

Omschrijving financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Autonome wijzigingen	Saldo	S/I
Aframing begrotingspost Rechten	**-9**	**I**
Technische wijziging: Aframing van de begrotingspost "Rechten" onder WMO Toegang en eerstelijnsvoorzieningen. De begrotingspost wordt afgesloten.		
Aframing bijdrage Centraal Meldpunt	**1**	**I**
Technische wijziging: Aframing van de begrotingspost "Bijdrage Centraal Meldpunt (Jeugdbeleid)". Deze begrotingspost komt te vervallen.		
Aframing huidige raming	**-9**	**I**
Technische wijziging: Aframing budget en afsluiten. Betreft opvang Oekraïners.		
Aframing huidige raming	**-30**	**I**
Technische wijziging: Dient structureel gecorrigeerd te worden, is per abuis in 2022 structureel begroot. Betreft opvang Oekraïners.		
Aframing tbv Jeugd & Ouderenfonds	**-32**	**I**
Technische wijziging: Hierbij wordt het budget "Minimabeleid" afgeraamd ten behoeve van de inzet voor Jeugd & Ouderenfonds. Dit is een budgetneutrale wijziging.		
Bijraming Jeugd & Ouderenfonds	**32**	**I**
Technische wijziging: Binnen Minimabeleid is een nieuwe raming opgenomen voor het Jeugd & Ouderenfonds. Dit is een budgetneutrale mutatie.		
BUIG inkomsten	**-361**	**S**
Bijraming verwachte Buiginkomsten. Deze verhoging is direct terug te voeren op een combinatie van landelijk beleid, macro-economische indexering en de landelijke herverdeel effecten. Omdat Laren een relatief stabiel uitkeringsvolume heeft, zijn de uitkomsten gunstig voor Laren.		
HBEL uitvoeringskosten Jeugd	**610**	**S**
De bijdrage aan gemeente Huizen voor de uitvoering van taken binnen het sociaal domein wordt voor 2027-2030 geactualiseerd. De wijziging wordt voornamelijk veroorzaakt door ontwikkelingen binnen de Jeugdzorg en een correctie van de bestaande begrotingsstand. Wij verwachten hogere kosten dan begroot voor ambulante jeugdhulp, begeleiding & verzorging en behandelingsgerichte dagbesteding. De toename van ambulante jeugdhulp is grotendeels te verklaren door een hogere instroom binnen jeugdhulp in het algemeen.		

HBEL uitvoeringskosten P-wet **-177** **S**

De bijdrage aan gemeente Huizen voor de uitvoering van taken binnen het sociaal domein wordt voor 2027-2030 geactualiseerd. De wijziging wordt voornamelijk veroorzaakt door ontwikkelingen binnen participatie en bijstandverlening en een correctie van de bestaande begrotingsstand. Op basis van de laatste prognose zien we een stijging van de kosten van verstrekte bijstandsuitkeringen. Daar staan verhoogde inkomsten vanuit het Rijk tegenover.

HBEL uitvoeringskosten P-wet **74** **I**

De bijdrage aan gemeente Huizen voor de uitvoering van taken binnen het sociaal domein wordt voor 2027-2030 geactualiseerd. De wijziging wordt voornamelijk veroorzaakt door ontwikkelingen binnen schuldhulpverlening, minimabeleid en een correctie van de bestaande begrotingsstand. We zagen al een stijging bij de jaarrekening, deze is nu doorvertaald naar de begroting.

HBEL uitvoeringskosten WMO **-100** **S**

De bijdrage aan gemeente Huizen voor de uitvoering van taken binnen het sociaal domein wordt voor 2027-2030 geactualiseerd. De wijziging wordt voornamelijk veroorzaakt door ontwikkelingen binnen de Wmo en een correctie van de bestaande begrotingsstand. Voor huishoudelijke hulp en PGB wordt een klein nadeel verwacht ten opzichte van de begroting 2026. Het aantal inwoners met deze voorziening laat de afgelopen jaren een stijging zien. Daartegenover zien we een voordeel bij Wmo trapliften.

6 De algemene inkomsten en uitgaven van Laren

6.1 Algemene uitkering

Hier zijn geen doelstellingen of activiteiten voor benoemd.

6.2 Belastingen

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
6.2.1	Waar mogelijk kostendekkendheid van tarieven en leges	6.2.1.1	De tarieven en leges waarbij niet wordt vastgehouden aan het principe van kostendekkendheid mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie en/of aanpassing van wettelijke tarieven	
6.2.2	Jaarlijks een correcte aangifte vennootschapsbelasting	6.2.2.1	We streven naar een correcte aangifte Vennootschapsbelasting en dragen zorg voor een tijdige betaling.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting

N.v.t.

6.3 Overhead

Hier zijn geen doelstellingen of activiteiten voor benoemd.

6.4 Treasury en resultaat

Doelstellingen en activiteiten

Doelstellingen		Activiteiten		
6.4.1	Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.	6.4.1.1	We beheersen renterisico's met gespreide leningen en waarborgen liquiditeit via actief kasbeheer. Dit monitoren we door middel van rapportages.	

Toelichting oorzaak afwijking (alleen bij rood/oranje)

Nummer	Toelichting

N.v.t.

Financiële afwijkingen

Standenregister najaarsnota

			Bedragen x € 1.000
6. De algemene inkomsten en uitgaven van Laren	**Stand voor najaarsnota**	**Wijzigingen najaarsnota**	**Stand na wijzigingen**
PRODUCT 6.1 Algemene uitkering	**-19.172**	**-419**	**-19.591**
Baten	-19.172	-419	-19.591
Lasten	0	0	0
PRODUCT 6.2 Belastingen	**-6.262**	**-79**	**-6.341**
Baten	-6.887	-117	-7.003
Lasten	624	38	662
PRODUCT 6.3 Overhead	**6.213**	**74**	**6.287**
Baten	0	0	0
Lasten	6.213	74	6.287
PRODUCT 6.4 Treasury en resultaat	**-221**	**179**	**-42**
Baten	-342	-10	-352
Lasten	121	189	310
Saldo programma	**-19.443**	**-245**	**-19.688**

Financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
PRODUCT 6.1 Algemene uitkering	**-419**	**0**	**-419**
Autonome wijzigingen	-419	0	-419
PRODUCT 6.2 Belastingen	**-117**	**38**	**-79**
Autonome wijzigingen	-117	38	-79
PRODUCT 6.3 Overhead	**0**	**74**	**74**
Autonome wijzigingen	0	74	74
PRODUCT 6.4 Treasury en resultaat	**-10**	**189**	**179**
Autonome wijzigingen	-10	189	179

Omschrijving financiële afwijkingen najaarsnota

Bedragen x € 1.000,-

Autonome wijzigingen	**Saldo**	**S/I**
Als gevolg van geplande investeringen is het nodig om extra kasgeldleningen aan te trekken met extra rentekosten als gevolg	**150**	**I**

In Laren wordt druk geïnvesteerd in onderwijsaccommodaties en verbouwing van het zwembad. Om deze redenen moesten kasgeldleningen worden afgesloten en de verwachting is dat dit ook in het twee halfjaar zal moeten gebeuren. Met een geleidelijk aan oplopende rente worden de extra rentelasten geraamd op € 150.000

Begrotingsbijstelling op basis van realisatie	**16**	**S**

Technische correctie

effect sept circ 2025	**-163**	**S**

Dit is de verwerking van het effect van de septembercirculaire 2025.

Incidentele kosten nieuw pakket Huizen	**38**	**I**

Huizen stapt dit jaar over op een nieuw softwarepakket wat incidentele kosten met zich meebrengt voor 2026.

Kosten RIS	**58**	**I**

Dit betreffen de incidentele kosten als gevolg van het nieuwe raadsinformatiesysteem

mutatie decembercirculaire 2025	**-32**	**S**

Dit is de verwerking van het effect van de decembercirculaire 2025

mutatie meicirculaire 2026	**-224**	**S**

Dit is de verwerking van het effect van de meicirculaire 2026, zie ook de raadsinformatiebrief.

Mutatie OZB	**-86**	**I**

Hogere opbrengsten voor de Algemene Uitkering en OZB-niet woningen. In de meicirulaire is berekend dat we in 2026 in totaal € 19.591.201 ontvangen voor gemeente Laren. Dit is hoger dan initeel gebudgetteerd. Daarnaast is er een hogere waardeontwikkeling op de OZB dan in eerste instantie geschat.

Mutatie OZB eigenaren	**-30**	**I**

Hogere opbrengsten voor de Algemene Uitkering en OZB-niet woningen. In de meicirulaire is berekend dat we in 2026 in totaal € 19.591.201 ontvangen voor gemeente Laren. Dit is hoger dan initeel gebudgetteerd. Daarnaast is er een hogere waardeontwikkeling op de OZB dan in eerste instantie geschat.

Ombuigingen BEL	**-10**	**I**

In 2025 is er vanuit de BEL-organisatie extra inzet gepleegd op het inventariseren van ombuigingen voor de gemeenten Eemnes en Laren. Incidenteel is er voor het ombuigingstraject €60.000 beschikbaar gesteld en achteraf is dit te hoog geweest voor het gerealiseerde resultaat. Hierom ontvangen beide gemeenten €10.000 aan niet gerealiseerde projectkosten.

Ophogen structurele vpb kosten	**39**	**S**

Als gevolg van het feit dat Laren structureel opbrengsten genereert vanuit grex-en verkoop bouwgrond en we in 2024 en 2025 ongeveer € 40K vpb kosten hadden en we voor 2026 voor eenzelfde bedrag een voorlopige aanslag hebben ontvangen, lijkt het reeel om ook structureel rekening te houden met deze kosten

7 Investeringen

Financiële afwijking

Toelichting	Bedrag	B/L	V/N
Reconstructie Groene Gerritsweg (7390240-432013) De investering Reconstructie Groene Gerritsweg is bij de jaarrekening van 2025 afgesloten. In 2026 zijn er nog afrekeningen ontvangen. Krediet is te vroeg afgesloten.	€ 35.000	L	N
Totaal			